

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 092 21/99-5016
Signatura: bi2cs105

Oblastní pracoviště č. 9
Okresní pracoviště Jičín

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola K. V. Raise Lázně Bělohrad, Komenského 95, 507 81 Lázně Bělohrad
IZO:	049 305 760
Ředitel školy:	p. Jiří Čeřovský
Zřizovatel:	Město Lázně Bělohrad, K. V. Raise 35, 507 81 Lázně Bělohrad
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Jičín
Termín inspekce:	8. – 11. února 1999
Inspektor:	PaedDr. Markéta Stuchlíková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Rozhodnutí o zařazení školy do sítě vydané ŠÚ Jičín pod č.j. 326/96-00 s účinností od 18. 3. 1996, zřizovací listina a statut školy, Zápis z ústního projednání a místního šetření provedeného dne 8. 8. 1991 ve věci kolaudace přístavby ZŠ Lázně Bělohrad, Vnitřní klasifikační řád, Organizační řád č.j. 141/94, Vnitřní řád školy, vzdělávací program školy, rozvrh hodin, Výroční zpráva o činnosti školy, třídní dokumentace.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Škola je plně organizovanou základní školou s právní subjektivitou. Součástí školy je školní družina a školní jídelna. V tomto školním roce má škola 419 žáků (56 žáků dojíždí z obcí Lány, Choteč, Šárovcova Lhota, Svatojánský Újezd, Hřídelec a dalších blízkých obcí).

Budova školy se nachází v blízkosti náměstí (kolaudace v roce 1991). Škola má 18 kmenových učeben, dílnu a 5 odborných učeben – přírodopisu, fyziky, chemie, učebnu informatiky a hudební výchovy. V suterénu školy jsou šatny (pro daný počet žáků velmi stísněné) a kotelna, v přístavbě tělocvična, šatny, sprchy (přístavba realizována v roce 1997). V přízemí školy je jídelna (s 80 místy), kuchyň, malá kuchyňka; učebna chemie, třída 7. a 8. ročníku.

Kmenové učebny 6. ročníků a jedné třídy 8. ročníku včetně sociálního zařízení jsou v I. patře, dále je zde ředitelna a místnost zástupce školy, sborovna, kabinet dějepisu

(zároveň učitelská knihovna), kabinet výchovného poradce, kancelář hospodářky školy (zároveň sklad učebnic).

Ve II. patře jsou učebny 9. ročníků a jedné třídy 7. ročníku, učebna přírodopisu a kabinet, jazykový kabinet, sociální zařízení, komora pro úklid.

Spojovací chodbou z I. patra (zde umístěn nápojový automat) se přechází do I. patra staré budovy, kde jsou umístěny třídy I. stupně, učebna informatiky (s 8 počítači), kabinet vyučujících I. stupně, učebna hudební výchovy (zároveň žákovská knihovna), učebna pro výuku cizích jazyků včetně kabinetu, kabinet CO, WC, komora pro uklízečku. Učebny zeměpisu a dějepisu jsou ve II. patře. Školní družina a dílna jsou v samostatné budově.

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Pro výuku českého jazyka a výtvarné výchovy jsou ve škole prostorné učebny vybavené standardním nábytkem, ve třídách jsou umyvadla. Učitelská a žákovská knihovna je dle možností doplňována novými knihami, učitelé mají možnost vybrat si pro potřeby výuky aktuální tituly z nabídek různých nakladatelství (pořádané výstavky nabízených knih v prostorách školy). Žáci mají k dispozici moderní učebnice českého jazyka a literatury, učebnice výtvarné výchovy nemají.

Učebními pomůckami pro výuku obou předmětů je škola vybavena dostatečně (převažuje fond starších učebních pomůcek), v nižších ročnících si učitelky učební pomůcky vytvářejí i svépomocí dle daných výchovně vzdělávacích cílů. Učitelky výtvarné výchovy čerpají náměty jednak ze svého vlastního výtvarného archivu, využívají inspirace z médií apod. Praktické hodiny výtvarné výchovy probíhají ve třídách (není odborná učebna), žáci si výtvarné potřeby a materiál zakupují sami. Didaktická technika je využívána především v hodinách výtvarné výchovy - radiomagnetofony k umocnění a podbarvení výtvarného procesu hudbou, videokazety s dějinami umění.

Prostorové podmínky, vybavení učebnicemi a učebními pomůckami jsou pro výuku českého jazyka spíše nadprůměrné, pro výtvarnou výchovu průměrné. Vybavení didaktickou technikou je průměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh hodin je v souladu s § 9, odst. 1 – 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, při jeho sestavování byly zohledňovány psychohygienické i didaktické zásady.

V průběhu hospitovaných hodin byly vyučujícími dodržovány psychohygienické zásady směrem k žákům, relaxační chvílky v nižších ročnících byly zařazovány.

Výzdoba prostorů školy je doplněna pracemi žáků, kterými je prezentována jejich výtvarná činnost. Interiéry tříd jsou vyzdobeny žákovskými pracemi, reprodukcemi a dalšími materiály potřebnými k výuce. Pracovní místa žáků jsou vybavena nábytkem, který svojí velikostí odpovídá věkovým kategoriím žáků. Světelné a tepelné podmínky jsou vyhovující (osvětlení je nové).

Čas mezi vyučovacími hodinami tráví žáci ve třídě nebo na chodbách, aktivní odpočinek je umožněn zejména žákům I. stupně (relaxační koberce, koš na košíkovou, široké chodby). Využití dvora školy k relaxačním účelům je prozatím minimální.

Sociální zařízení je na odpovídající úrovni, svojí kapacitou postačující.

Pitný režim je zajištěn v průběhu dne velkými termosy s čajem umístěnými na chodbách, žáci mají i možnost volit z nabídky nápojového automatu.

Psychohygienické podmínky jsou průměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Výchovně vzdělávací činnost školy je zajištěna 27 pedagogickými pracovníky, z toho je 23 učitelů (na I. stupni je 10 vyučujících, odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost nemají 2 vyučující; na II. stupni z 13 vyučujících je jedna učitelka bez odborné způsobilosti) a 4 vychovatelky školní družiny. O získání odborné a pedagogické způsobilosti studiem na vysoké škole má zájem jedna učitelka.

Provoz školy zabezpečuje 5 provozních zaměstnanců a hospodářská pracovnice.

V současné době je složení pedagogického sboru stabilní.

Z celkového počtu týdenních vyučovacích hodin je v současnosti na I. stupni bez odborné a pedagogické způsobilosti vyučováno 18 % hodin, bez odborné způsobilosti 6 % hodin. Na II. stupni je bez odpovídající odborné způsobilosti vyučováno 39 % hodin týdně, ostatní výuka je zabezpečena vyučujícími s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Výuka českého jazyka je zajištěna převážně pedagogy s odbornou a pedagogickou způsobilostí – z celkového počtu týdenních vyučovacích hodin je na I. stupni bez odborné a pedagogické způsobilosti vyučováno 15 % hodin, na II. je bez odborné způsobilosti vyučováno 26 % hodin.

Výtvarná výchova na I. stupni probíhá z větší části pod vedením vyučujících s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí (80 % hodin, na II. 50 % hodin), ostatní hodiny jsou vyučovány bez odborné i pedagogické způsobilosti.

Personální zajištění výuky předmětů český jazyk a výtvarná výchova je z hlediska zabezpečení výchovně vzdělávacího programu školy průměrné.

4 Plnění učebních osnov

Výuka ve všech ročnících probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, schváleného MŠMT ČR pod č.j. 16847/96-2.

Na základě hospitačních zjištění a provedeného porovnání obsahu učebních osnov s obsahem předložených tematických plánů a zápisů odučených hodin v třídních knihách vyplývá, že výuka předmětů český jazyk a výtvarná výchova probíhá v souladu s uvedenými učebními dokumenty. Předložené tematické plány vyučujících korespondují s učebními osnovami. Do obsahu tematických plánů byly zapracovány úpravy a doplňky vzdělávacího programu Základní škola, které byly schváleny MŠMT ČR s platností od 1. 9. 1998 pod č.j. 25018/98-22.

Pro žáky I. stupně je zaveden nepovinný předmět logopedická péče (ve škole pracuje logopedická i dyslektická asistentka), zdravotní tělesná výchova je určena pro žáky s vadným držetím těla. Žáci 6. – 9. ročníků se mohou zdokonalovat v německém, anglickém a ruském jazyce. K povinně volitelným předmětům patří technické činnosti, konverzace v německém a anglickém jazyce, praktika z přírodovědných předmětů, sportovní výchova, informatika.

Odborná péče pro žáky s vývojovými poruchami učení je ve škole zajištěna, práce s nimi probíhá podle vypracovaných vzdělávacích plánů. Tito žáci jsou hodnoceni nejen ve vztahu k osvojeným vědomostem, ale zároveň vzhledem k celkovému rozvoji osobnosti, schopnosti spolupracovat, k dovednostem, úsilí (Klasifikace žáků se specifickými vývojovými poruchami je součástí Vnitřního klasifikačního řádu). Vyučující sledují individuální pokrok těchto žáků a jejich pokrok v relaci k ostatním žákům ve třídě. Slovně je hodnocen 1 žák – smlouvu s rodiči o slovním hodnocení připravuje třídní učitel ve spolupráci s ostatními učiteli, v jejichž předmětech má být žák slovně hodnocen.

Učební plány a osnovy hospitovaných předmětů jsou plněny na odpovídající průměrné úrovni, péče o žáky s vývojovými poruchami učení je zajištěna.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Hospitované hodiny předmětů český jazyk a literatura a výtvarná výchova byly vybrány tak, aby bylo možné posoudit co nejobjektivněji kvalitu výuky těchto předmětů na I. i II. stupni.

Sledované hodiny českého jazyka a literatury na I. stupni (ze 4 hodin 2 vyučovací hodiny vedeny vyučujícími bez odpovídající pedagogické a odborné způsobilosti) měly vesměs promyšlenou strukturu, stanovený vzdělávací cíl, didakticky i metodicky byly připraveny. Tabule na konkrétní operace s jazykem – např. doplňování vynechaných písmen a slov, vyhledávání synonymie a polysémie, hádanky atd. byla dobře připravena. Literární hodiny byly zaměřeny na zážitkové čtení a naslouchání. Žáci byli k činnosti motivováni, relaxační chvílky přispívaly k udržení jejich zájmu. Většina hodin se vyznačovala pestrostí použitých metod a forem práce, klidnou a tvořivou atmosférou, výchovné prvky obsahu učiva byly vhodně akcentovány. Nepatrně nižší úroveň byla pozorována pouze v jedné hodině vedené vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Hodiny na II. stupni (vedeny vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí) byly koncipovány jako částečně opakovací a zčásti výkladové, měly tradiční stavbu, frontální styl výuky byl doplňován snahou o řízený rozhovor. Učitelky podporovaly v průběhu výuky žáky v jazykové správnosti, vyžadovaly od žáků výstižné a zřetelné vyjadřování. Poukazem na vhodnou četbu byli žáci podněcováni i k vlastnímu čtení. Při písemných projevech sledují vyučující jazykové a pravopisné ztvárnění, chyby a nedostatky je nutné důsledně označovat zejména v poznámkách žáků. Úroveň znalostí žáků byla v hodinách průměrná.

Nedostatkem velké většiny sledovaných hodin byl malý časový prostor pro dostatečnou fixaci a aplikaci získaných poznatků. Didaktická technika nebyla v hodinách použita. Ke kladům patřily - přiměřená náročnost kladená na žáky, průběžné pozitivní hodnocení, účelné využití učebnice i tabule, střídání práce přímé s prací samostatnou.

V hodinách převládá harmonický vztah mezi žáky a vyučujícími – děti jsou oslovovány křestními jmény, komunikace byla vesměs vstřícná a vlídná.

Zhlédnuté písemné práce jsou připraveny a pečlivě opraveny, stylizace a myšlenková hloubka prací je dána věkem žáků a jejich komunikačními schopnostmi, které se jeví na průměrné úrovni (častými jsou jazykové chyby a stylistická neobratnost formulací).

Praktické hodiny výtvarné výchovy (vyučovány odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími) byly zahájeny motivací a následným vysvětlením postupu výtvarného úkolu. Žáci používali základní pracovní techniky. Při vlastní práci vykazovali žáci dobrou úroveň

manuálních schopností (např. při práci s nůžkami, lepidlem) i schopností kompozičního ztvárnění plochy. Ve výuce byl uplatněn individuální přístup vyučujících k jednotlivým žákům, průběžné korigování výtvarných prací, v závěru jedné z hodin byla použita didaktická technika. Dobrá motivace se odrazila v zájmu žáků a jejich tvůrčímu přístupu k zadanému úkolu. Společným pozitivem byla pracovní atmosféra, pomoc slabším žákům při vlastní realizaci výtvarného úkolu.

V hodinách českého jazyka a výtvarné výchovy plní vyučující učební plány i osnovy v souladu s rozpracováním do tematických plánů.

Celkově je kvalita vyučování a úroveň vzdělávání v předmětech český jazyk i výtvarná výchova hodnocena spíše nadprůměrně.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

V obecné rovině jsou stanoveny základní výchovné principy, závazné pro žáky i učitele, ve Vnitřním řádu školy (vyvěšen ve vestibulu školy, žáci mají jeho výtisk v žakovských knížkách). Dominantním cílem je rozvoj osobnosti žáka, posilování úcty k lidským právům a základním svobodám, snaha o vytváření kladných vztahů mezi učiteli a žáky i mezi školou a rodinou. Hodnocení prioritních cílů a výsledků výchovně vzdělávací práce je uvedeno ve výroční zprávě školy.

Ve škole funguje prevence sociálně negativních jevů. Přírozenou součástí organizace školního života jsou mimovyučovací aktivity (např. pěvecký sbor, šachový kroužek, návštěvy divadelních představení, sportovní, přírodovědné i výtvarné soutěže, účast v jazykových olympiádách, sběr léčivých bylin atd.), které vycházejí především ze zájmu žáků.

Výchova k utváření volného času žáků je podporována i dlouhodobou spoluprací se Základní uměleckou školou Nová Paka a ZUŠ Hořice. Pro žáky s hudebním nadáním probíhá výuka na hudební nástroje, taneční kroužek, nové výtvarné problémy řeší žáci samostatně v různých oblastech a zkoušejí v rámci zadaných úkolů ve výtvarném kroužku.

Pedagogové pravidelně věnují péči prospěchově slabším žákům, organizují přípravné kurzy před přijímacím řízením pro žáky V. a IX. tříd. Údaje ve výroční zprávě za uplynulý školní rok potvrzují úspěšnost žáků školy v přijímacím řízení a dalším vzdělávání.

Ve zhlédnutých hodinách českého jazyka byly zařazovány činnosti, které pomáhají rozvoji komunikačních dovedností (např. výuka pravopisu), rozumových schopností i utváření povědomí o společenských i estetických souvislostech podporou kognitivního porozumění čteného textu i probuzením zájmu žáků o četbu. Znalosti a komunikační dovednosti žáků v jednotlivých hodinách byly na průměrné úrovni.

Výtvarné úkoly byly motivovány tak, aby žáci přistupovali k práci produktivně a tvůrčím způsobem realizovali své představy a pocity. V praktické výtvarné činnosti se žáci učí vnímat svět jevů a myšlenek, názorně je uspořádávat a dávat jim formu a výraz. Stěžejními tvůrčími oblastmi jsou kreslení a malování, principy dekorativní tvorby. Žáci jsou při práci vedeni k samostatnosti i aktivní účasti na společné tvořivé činnosti, učí se objektivnímu hodnocení výsledků své práce.

V průběhu inspekce se chování žáků, jejich společenské návyky a postoje jeví na odpovídající úrovni. Hodnotové orientace žáků jsou rozvíjeny i v rámci mezipředmětových témat a v mimoškolní zájmové činnosti.

Škola vytváří dostatečný prostor a podmínky pro individuální rozvoj žákovy osobnosti.

Hodnocení školy z hlediska výsledků vyučování je průměrné.

ZÁVĚRY

Základní škola K. V. Raise plní úkoly a cíle výchovně vzdělávací oblasti na odpovídající úrovni.

Materiálně technické zabezpečení výuky hospitovaných předmětů a psychohygienické podmínky umožňují realizaci vzdělávacího programu. Sledovaná výuka byla v souladu s učebními dokumenty. Pozitivně lze hodnotit příjemné prostředí školy, kladný vztah vyučujících k žákům. Didaktická technika byla však využita jen v závěru jedné z hospitovaných hodin.

Obecní zastupitelstvo je s vedením školy v úzkém kontaktu, po vzájemné dohodě jsou výhledově plánovány další úpravy a rekonstrukce některých prostor (např. přímý vchod do šaten, dílna v suterénu, plánovaná výstavba venkovního sportovního areálu pro zkvalitnění výuky tělesné výchovy atd.). V průběhu dalších let bude vhodné dále doplňovat a modernizovat fond učebních pomůcek i didaktickou techniku.

Kurzem dopravní výchovy procházejí pravidelně žáci 4. ročníků, lyžařského výcviku se zúčastnili žáci VII. tříd (proběhl ve dnech 8. – 15. 1. 1999 pod dozorem 3 pedagogických pracovníků bez platných osvědčení instruktora školního lyžování).

Při inspekci nebylo zjištěno porušení obecně závazných právních předpisů.

Pro výkon inspekce byly vytvořeny velmi dobré podmínky.

Doporučení k další činnosti:

- formou hospitační činnosti nadále sledovat úroveň výuky v hodinách vedených vyučujícími bez odborné a pedagogické způsobilosti, metodicky jim pomoci.

Podpis inspektora:

PaedDr. Markéta Stuchlíková, v. r.

V Jičíně dne 3. 3. 1999

Přílohy: ---

Inspekční zprávu jsem převzal dne

11. 3. 1999

razítko

Podpis ředitele školy

p. Jiří Čeřovský, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	12. 3. 1999	092 21-1/99-5016
Školský úřad:	15. 3. 1999	092 21-2/99-5016

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
---	---	připomínky nebyly vzneseny